

Efektivní financování dalšího vzdělávání

V první polovině listopadu pořádal Národní vzdělávací fond, o.p.s. mezinárodní konferenci Středoevropské iniciativy (SEI) pod záštitou Ministerstva zahraničních věcí ČR, která byla určena odborníkům v oblasti dalšího vzdělávání, zaměstnanosti a financování veřejných služeb ze zemí Středoevropské iniciativy. Jejím hlavním tématem bylo efektivní financování dalšího profesního vzdělávání jako základního předpokladu konkurenceschopnosti pracovníků, firem a celých zemí.

Uspořádání této konference představuje konkrétní příspěvek ČR k naplňování původních cílů SEI, totiž napomáhat výměně zkušeností mezi členskými zeměmi v zájmu posílení jejich ekonomického růstu a integračního úsilí, včetně přibližování k EU. Další profesní vzdělávání zahrnuje různé způsoby dalšího vzdělávání dospělých, zaměstnaných i nezaměstnaných. Patří k nejrychleji se rozvíjejícím součástem systému vzdělávání. Rozsah a kvalita dalšího profesního vzdělávání jsou významným faktorem zlepšování konkurenceschopnosti a prosazování inovací. Přitom se ho v České republice účastní asi jen polovina lidí, než činí průměr EU.

Způsoby dalšího profesního vzdělávání a také způsoby jeho financování se v různých zemích liší. V některých zemích (např. Francie, Velká Británie, Rakousko, Maďarsko) se jeho rozvoj podporuje a stimuluje finančními nebo nefinančními pobídkami. Na konferenci zazněly příklady dalšího profesního vzdělávání. Některé z nich alespoň ve stručnosti přibližujeme.

Příklad z Itálie prezentoval Giancarlo Dente, který je od roku 2005 členem týmu expertů Fondazione Brodolini pro Evropskou observatoř zaměstnanosti.

Důležitým nástrojem pro podporování dovedností pracovníků v Itálii jsou takzvané Meziprofesní fondy, zaměřené na podporu iniciativ pro odborné vzdělávání zaměstnaných dospělých lidí a na zvyšování jejich adaptability na výzvy moderní ekonomiky. Meziprofesní fondy jsou plně financované zaměstnavateli (procentuálním podílem 0,3 % z hrubého zisku). Využívání těchto fondů se rozšiřuje, a to i přes určité regionální a sektorové rozdíly, které stále přetrvávají. Emilia-Romagna patří mezi regiony, ve kterých se ukázaly fondy jako velmi přínosné, a může tak sloužit jako příklad dobrých zkušeností z financování dalšího profesního vzdělávání. Finský příklad na konferenci představil Jari-Pekka Jyrkänne, který je poradcem v Ústřední organizaci finských odborů pro obory vzdělávání a záležitosti pracovních sil. Je členem Národní rady pro vzdělávání, členem a bývalým předsedou Vzdělávacího fondu a dále je členem několika národních orgánů v oblasti vzdělávání a trhu práce.

Finský trh práce prochází rychlými změnami a vzdělávání dospělých zde hraje klíčovou roli. Rozvoj vzdělávání, potřebného pro vyrovnání tohoto vývoje, je podporován několika různými způsoby. Hlavní možnosti, jak získat novou práci, je pro dospělé pracovníky zejména příprava zaměstnanců, školení nezaměstnaných a placené volno na vzdělávání.

Sociální partneři převzali odpovědnost za poskytování finanční pomoci zaměstnancům, kteří si vezmou volno na vzdělávání. To je zajištěno vzdělávacím fondem, který je spravován centrálními organizacemi pro podporu pracovního trhu. Původní fond pro propouštěné zaměstnance byl během 90. let reorganizován, aby poskytoval podporu aktivním opatřením na trhu práce místo poskytování plateb těm, kteří již byli propuštěni.

System "kapesného pro dospělé na vzdělání" je založen na takzvaném "sociálním účtu". Délka podpory závisí na délce profesní dráhy. Žadatelé mohou využít přidělené kapesné i v předstihu.

Příklad ze Slovinska uvedla Jasna Rode Nikolčič, která je generální tajemnicí Fondu pro vzdělávání zaměstnanců u nezávislých podnikatelů regionu Savinjska. Fond zahrnuje 6000 zaměstnanců v 1700 malých a středních podnicích, který byl založen Komorou odborů řemesel a obchodu MSP. Také zastává funkci generální tajemnice Slovinských vzdělávacích fondů.

Vzdělávací fondy pro MSP a zaměstnance ve sféře řemesel byly založeny před více než 30 lety slovinskou Komorou odborů z oblasti řemesel a obchodu. Tyto vzdělávací fondy pro MSP a sféru řemeslné výroby mohou posloužit jako dobrý příklad sociálního partnerství a hrají důležitou roli v celoživotním vzdělávání zaměstnanců. V roce 2005 bylo 32 256 (55,29 %) zaměstnanců spolufinancovaných z aktivit Vzdělávacích fondů, v roce 2004 to bylo 27 329 (46,45 %) všech zaměstnanců. Ve Slovinsku existuje celkem 29 fondů na zhruba 21 100 zaměstnavatelů s 59 000 zaměstnanci. Cílem vzdělávacího fondu je spolufinancování vzdělávání MSP a podnikatelů v oblasti řemesel. Zaměstnavatelé jsou povinni přispívat na základě kolektivní smlouvy v oblasti řemesel každému zaměstnanci 1 % ze mzdy na vzdělávací účely. Vzdělávací fond nakládá s těmito prostředky a spolufinancuje jimi formální, neformální a kulturní aktivity zaměstnanců. Vzdělávací fondy jsou zároveň organizátorem dalšího profesního vzdělávání a s pomocí Komory řemesel také aktivním hráčem na poli slovinské politiky dalšího profesního vzdělávání.

V současné době se vzdělávací fondy ve Slovinsku mění například v důsledku reorganizace systému slovinských komor, změn na poli sociálních dohod a v novém legislativním systému pro další profesní vzdělávání, který další

profesní vzdělávání propojil s ekonomikou. Firmy se spolu s komorami a dalšími sociálními partnery stanou spoluvůrci systému dalšího profesního vzdělávání.